

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 48. Zettortdeenâ 28tâ November 1840.

J a u n a s s i n n a s.

No leelas Eseres. Pee mums taggad 3 maschines warr dabbutht redseht, kas katra us sawadu darbu derriga.

Weena irr mahlu-maschine kurrâ mahlus ahtri un labbi gattawus taifa preeksch steegeku stihkschanas, kas no weena pascha sirga tohp greefta. — Dhtra irr ekselu-maschine, jeb kâ muhsu laudis fauz, ekselu-sudmalla, fur garus salmus lehti un drihs tã kã ausas smalki warr fageest; schi arri no weena pascha sirgela tohp greefta. Pee weena us tam eetaifita rittena irr schkihbi palihki naschi peeskruhwei, kas tohs salmus greefsch, un warr stelleht kã grihb, tahs ekfeles garrakas jeb ihfakas greeft. — Treschã irr kullama-maschine jeb sudmalla, kas scho ruddeni tappe gattawa. Ta irr leela un tohp no 2 wehrscheem greefta, kas us leelu schkihbi gulledamu ritteni kã pa treppi kahpj. Tee stahw kã stellingi, teem fille un ehadamais irr preekschã; bet grihda jeb tas rittens kas appaksch winnu kahjahm greefschahs, kã teem, woi grihb jeb ne grihb us augschu jakahpj, un tã wiffus zittus rittenus jagreesch. Kad waijaga, tad to maschini drihs warr apstahdiht, laut arri wehrschi wirsü buhtu. Labbiba tohp, pee teem us to taifiteem rutteem, kas no dselses irr, flahht peestumta ko tee paschi eerauj un skaidri iskult; salmus pellus un graudus katru sawrup ischkir-dama. Pee kulschanas ne dauds puttekli roh-nahs; masak lauschu waijadfsig un teem skaidra un weeglaka dsihwoschana — sirgi tikkai waija-dfsigi salmus pellawas un graudus nowest nohst.

N. B.

* No Nerretas. Ir paschã ruddeni, kas lauku-kohpejam tomehr mehds buht tas wiffu-

preezigakais laiks, scho gadd muhsu mallã pee teem wiffu-wairakeem tikkai nopuhschanas irr dsirdamas, jo lauku-un dahrsu-augfi ar to nemittejamu lihfschanu daudseem pahrlieku flitti irr isdewuschees. Ir wassaraji, kas zittã weeta labbaki stahweja, zaur to pehzgallã paschkeebes, ne bija fadabbujami, eefahze laukã pel-leht un pohstã eet; un tikkai 17tã Oktober meh-nescha deenã, fur attal kahda faufa nebbeta rah-dijahs, laudis warreja ar pilnu spehku eet pee winnu nokohpschanas, kas tikkai retti kahdam agral bij laimejusees. No rudseem laudim masa rascha. Zitteem pehz apsehteem laukeem mas atliffe, un dascham ir paschi lauki bij no muis-schas apsehjami un maisie dohdama. To warr dohmaht, ka pee tahdas buhschanas dasch ne warrehs magasihnes sawu wezzu parradu at-lihdsmahht, ka lautineem par nahkameem lai-keem firds pilna ar behdahm kã pahrtiks, fur sawu galwas-naudu eemantohs, un ka schẽ no kahsahm un zittahm preeku-deenahm mas dsir-dams. Leelas maisies knappibas deht ir behrni greuhak us skohlahm dabujami, un 2 pagasti pawiffam ne spehj tohs us muischas skohlahm fuhriht, bet apnehmuschees, tohs mahjã mahziht, kã warredami. Maisie ar katru nebbeku paleef dahrgaka, jo jaw taggad lab-prahht par rudsu puhru makfa 180 sudr. kap. un wairak, un par meescheem 120 kap. un teiz, ka Leischõs, fur muhsu puffẽ lauki arr ne labbi isdewuschees, zittã weeta par rudseem 2 rubtus, un us Bauffas puffi wehl wairak dohdoht. — Tas baggats Grahws Tischkewiz, kam dauds un leelas muischas Leischõs, ihpaschi Birses ap-rinkĩ peederr, ko tas us rendi isdewis, effoht pee saweem rendes fungeem diwi desmit tuhstos-chus puhru saweem laudim par usturru fader-rejis. — Ir pee mums lautini zerre, ka winnu

zeenigi fungi fà lihds schim, tà ir us preekschu winnus bes paliga ne atstahs, un tà weeglaf panesf sàwu gruhtu nastu. — Lai ne paleef firdi ismissuschi, lai darra ustizzigi, kas teem peenahkäs, lai zilla sawas dohmas us to, fà schohs behdu-laihus ferwin warr atweeglinatees, un tab lai pakaujahs us Deewu, kas wehl neweenu naw aismirfäs nebs aiska-wejis, bet wisseem apbehndinateem paligu fuhta ihstà laikà, un to daudskahrt no ta leef zeltees, no ka to pawissam ne buhtum gaidijuschi. Tà ne fenn weena prahtiga fainneeze irr isdohmajust, fà no tahm wisseem arrajeem tik lohti nepatihkamahm wahrpü-sahlu faknehm (Quecken) lohti labbus miltus warr isdabbuht, zaur furru peejaufschanu pee rudsu-milteem ittin labba un gahrda maife isjepjama. Rà tas isdarrams, to winna patti schinnis Awisës isteiks.

W — r.

No Kreewu semmes. No Kreewu semmes widdejeem gubernementem, fur schà gan baggata maisite aug, August mehnescha widduzi raksta, ka ir tur gruhts gads rahdotees un jebfchu schehligns keisars Kalugas, Tulas, Reshanes un Tambowes gubernementem gan teizamu paligu dewis, tomehr leels dahrgums no rudsseem essoht. Meesch, ausas un wissabi dahrsuaugli turprettim lohti labbi isdewuschees, un lehti bijuschi. x.

No pats esmu peedfihwojis.

Septini gaddi jaw irr, ka weens gohdigs tizibas-beedris no Leischi pusses dsillà nafts-tumfiba staiga, jo beesas plehwas tam bija pahrabham azzim pahrwilkschahs tà ka itt ne fo ne warreja redseht, tikkai zaur zittu kauschu schelastibu bija pahrtizzis, un ik gaddus no sawa dehla pee fw. altara likka peewestees. Gan no reises bija paligu meklejis, un wissadas sahes sawahm azzim bruhkejis, bet wiss par welti. — Sawahm paschahm azzim tadeht ne gribbeju tizzeht, kad scho rudden deewaldneeku laikà winfch peerakstischanas deht bes kahda

waddona jeb rahditaja manna preekschà nahze. Preezigs winnu apfweizinaju, wajadams: kas ar winnu notizzis, un kas tam azzu-gaischumu pehz garras tumfibas atkal atdewis; us fo winfch ar ihseem wahrdeem atbildeja: zits ne kas, fà tas wissaugstais Deewus man tik tabli palihdsejis, ka nu neween sawu zeltu warru redseht, bet arri daschu darbu strahdaht, un ka ir sawam brahtam esmu lauku apsehjis, kas Deewam schehl manna weeta neredfigns palizzis. Tumat winnam peegahjis nu redseju, ka no weenas azs winnam ta beesä plehwe no pascha rauga tik tabli bij atwillkusees, ka tikkai masa masa mallina to wehl aiskehre. — Lai Deewa stipra rohka, kas pee winna, kas jaw wissu sawu muhschu dohmaja tumfiba nostagah, tahdu leelu schelastibas-brihnumu darrijusi, ir pee winna nabbaga brahta spehziga rahdabs, kam tà patt scho gadd abbas azzis tikka aptumschotas, un lai palihds ir winnam pehz pasemmigi pahrzeestas pahrbaudischanas atkal pee preeziga gaischuma! Rahdi apbrihnojami, af Deewus, irr tawi darbi! W — r.

Wehl kahdas isteikschanas pahrlöh-pa samannibu un prahta-spehku.

8) Elewants. Pee teem jo samannigeem, lehnigeem, weegli walbameem un us daschadam leetahm ismahzameem swehreem peederr arri tas Elewants, schis leelakais par wisseem swehreem, kas karstas semmes atrohnamis, un fo tur zittahrt pee karra-weschanas bruhkeja, taggad wehl us nastu-neschamu un tihgerumedischanu. Tahds Elewants arri bija kahdam nabbagam wihram Indias semme. Schis lihds ar sawu seewu ghja kahda deena us meschu, schim swehram lappas barribai lassiht, un peesehja scho tam laikam pee kahda semme eedfihhta meeta, pee winna fà par apfargaschanu sawu masu behrninu atstahdami, kas wehl ne mahzeja pats kahjahm eet. Elewants isdarrija labbi to winnam ustizzesu darbu, un neween wissu no scha behrnina nogreese, kas tam buhtu warrejis faiteht, bet to arri lehnitnam ar sa-

wu garru snukki fakampdams atkal tuwak pee
 fewim peewille, tà ka tas pahr to aprinki grib-
 beja pahrrahpoht, fur schis wiinnu wairs ne
 buhtu warrejis pasneegt, neds wiinnam par far-
 gu buht. Neds lohpa aydohmibu, no ka wehl
 dauds zitti jauki stabsti lassami.

* * *

9) Ehrms. Ehrms irr fittàs semmès at-
 rohmams lohps, par wisseem zitteem wairak
 zilwekam ahrigi libdsigs, kas tur tohp fakerts,
 pahrhohts, un us muhsu semmehm atwestis,
 fur laudis sawu daschadu johku un ismahzitu
 ffunstu deht par naudu rahda. Wiini wissu
 pakkal darra, ko no zitteem reds, irr leeli leh-
 kataji, dusnigi, un lehti apkainingami. Klau-
 seet ir par wiinneem schè kahdu stabstu, kas ap-
 leezina wiinnu mihslestibu us saweem kohpejeem.

Rahds wihrs, kas ehrmus par naudu rah-
 dija, gahja wehlà wakkara ar scheem saweem
 lohpeem zaur leelu meschu. Dhtras deenas riht-
 tà kahds gehgeris nahze pa to paschu zettu, un
 ehrmu us kohku eeraudsidams gribbeja to pa-
 schu noschaut. Bet ehrms palikke meerigs seh-
 schoht, un rahbdjahs tahds lehnigs un noffum-
 mis, ka gehgeris labbat apnehmahs, to dsih-
 wu nokert, un tam ne ko taunu ne darrija.
 Winsch peegahja tuwak pee kohka, un ehrms
 tam uslehze us plezzeem, to wissadi glaudidams.
 Tà schis gehgeris ar wiinnu tahlak pa zettu
 gahje. Pehz ihfa laizina ehrms tam aschi no
 plezzeem nolehdams eestrehja tà traks beesà
 meschà, un tur kauze ar leelu stummigu kau-
 schanu. Gehgeris brihnodamees tam pakkal
 eet, un atrohn tur nedsihwu, affainu, pufs-
 isgehrbtu zilweku, ap ko zitti ehri gulleja.
 Pahr to sabihjuscham, ko schè redseja, tam
 schahs dohmas prahtà nahf, ka ta ehroma lungs,
 kas pilssatà gan labbu naudu pelnijees, libds
 ar saweem ehremeem no flepkaweem gan essoht
 nosists, ka tikkai schis weens tam warrejis is-
 muht, un ne drihssteja tadeht ilgi schinni weetà
 sawetees, bet steidsahs ar scho ehri mu us plez-
 zeem us tuwu pilssatimu, un tur scho notikkumu
 isteizis gahja us kahdu schenki. Schè kahdu pufs

stunditi sehdejis, tas reds ittin labbi apgehrbtu
 wihru istabà nahkam. Ehrms, libds schim no-
 ffummis un meerigs to arr eeraudsijs, tà ar
 bulti tam pilnàs dusmàs wirsü kriht, tà ka
 gehgeris to tik ar mohkahn no wiinna spehje
 atraut. Gehgeram pahr to sawadas dohmas
 nahze; ne gribbedams winsch tam ehri mam wilke
 pahri zirtemus, un gahja ar to no schenkes ahra.
 Preeksch durwim isgahjis winsch fazzija nam-
 mikam, lai uspassejohht tam sweschineekam, un
 lai to ar warru aisturroht, ja tas gribboht proh-
 jam eet. Nu dewahs pats us rahthufi, tur
 burmeisteram neween to notikkumu ar sawu ehr-
 mu, bet arridsan sawas dohmas pahr to swe-
 schineeku isteikdams, ko winsch turroht pahr
 ta nokauta zilweka flepkawu. Burmeisteris wi-
 nam nu libds dewe pahri teefas-fullaimus, kas
 to sweschineeku wehl itt meerigu pee wiinna but-
 teles atradde. Tik ko ehrms to atkal eeraudsija,
 ka tas ohtrà lahga tik patt firidigs tam wirsü
 kritte. Sweschais, lai gan ne gribbeja, tiffa
 us rahthufi westis. Tè nu ismekleja wiinna kab-
 batas, un tannis paschàs atradde daschas no
 ta ehri mu-weddeja leetahm, un ihpafchi wiinna
 wezzu un jaunu passì, tà tà daschas zittas tam
 peederrigas apleezinaschanas. Ihfi fakkoht, tè
 nu skaidri parahbdjahs, ka tas sweschais bija
 saglu un flepkawu beedris, kas to nabbagu ehr-
 mu-weddeju bija nokawis, un schè nu sawu
 nopelnitu sohdu dabbuja.

.....f.

Teefas fluddinaschanas.

No Krobna Elkschnu pagasta teefas tohp zaur schis
 deenas spreedumu wiffi tee, kam kahdas prassichanas
 buhtu pee teem appafschà peeminneteem mirruscheem
 un sawas mahjas atdewuscheem Elkschnu muishas
 fainneekem, prohti: 1) Willum Prawlin no Pontagu
 mahjahm, 2) Reine Gassin no Urwu mahjahm, 3)
 Kristapp Westmann no Duffuranu mahjahm, 4) Pe-
 ter Mauran no Leischnu Kosulu mahjahm un 5) Mik-
 kel Pohdneek no Mescha-Sihlu mahjahm, usajinati,
 pee saudeschanas sawas teefas lihd 24tu Webruar
 1841, kas par to weenigu un issehgschanas terminu
 nolikt, sawas prassichanas usdoht; ar to pamaj-
 zischanu, ka tohs, kas ne peeteiksees, wehlak wairs

ne klausihš un winneent muhschigu kluffu zeeschanu
usliks. To buhs wehrâ nemt! Krohna Eltschnu
pagasta teefa, 18tâ Dktober 1840. 2
(L. S.) Martsch Sahliht, peefehdetais.
(Nr. 383.) Rubbohm, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas
buhtu pee ta Subbates basnizkunga-muischas sail-
neeka Fahsep Kraschowski, kas nespehziabas deht sa-
was mahjas atdewis un pahr kurra mantu leelu parradu
labbad konkurse spreesta, tohp usaizinati, wiswehslak
lihds 20tu Dezember 1840 pee Uffermuischas pagasta
teefas peeteiktees, jo wehslak neweenu wairs ne klausihš.
Uffermuischâ, 8tâ Nowember 1840. 2

(L. S.) ††† Jahn Aushing, pagasta wezzakais.
(Nr. 19.) C. F. Thormann, pagasta teefas ffrihw.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu praffischanas
buhtu pee ta Uffermuischas sailneeka Wasla Jakow-
low, kas nespehziabas deht sawas mahjas atdewis un
pahr kurra mantu parradu labbad konkurse spreesta,
tohp usaizinati, wiswehslak lihds 20tu Dezember 1840
pee Uffermuischas pagasta teefas peeteiktees, jo weh-
slak neweenu wairs ne klausihš. Uffermuischâ, 8tâ
November 1840. 2

(L. S.) ††† Jahn Aushing, pagasta wezzakais.
(Nr. 20.) C. F. Thormann, pagasta teefas ffrihw.

No Sirges pagasta teefas tohp wiffi parradu bewesi
ta bijuscha sailneeka Janna, no Jufu mahjahm,
kas sawas mahjas atdewis, un pahr kurra mantu
parradu deht konkurse spreesta, usaizinati, pee sau-
deschanas sawas teefas diwu mehneschu starpâ, prohti:
lihds 30tu Dezember s. g., kas par to weenigu is-
slehgschanas terminu nolikts, ar sawahm praffischa-
nahm scheid peeteiktees. Sirges pagasta teefa, 30tâ
Dktober 1840. I

††† Andreij Segmann, preekshchdetais.
W. Lieben, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas praffischanas buhtu
pee ta nomirruscha Wehtrasmuischas Zehsu mahju
saimneeka Jahn Wenden, tohp usaizinati, 6 ned-
delu starpâ pee Krohna Bramberges pagasta teefas
peeteiktees, jo wehslak neweenu wairs ne klausihš.

Bramberges pagasta teefa, 9tâ Nowbr. 1840. I
D. Brehdermann, peefehdetais.
(Nr. 296.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinafchana.

Preekshch kahdahm pahri neddelahm Leelas Plattoneš
Grentschu muischâ weens masz firgs peeklihdis; kam
tas firgs peederr, tas winnu warr pretti barroschanas-
atlihdinafchana Leelâ Plattoneš prettim nemt. 3

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ, tanni 18tâ Nowember 1840.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Rv.		Rb.	Rv.
I jauns dahlberis	1	33	I pohs kannedu	—	90
I puhrs rudsu	1	75	I — liinu labbakas surtes — —	2	—
I — kweeschu	3	50	I — — sliktakas surtes — —	1	80
I — meeschu	1	20	I — tabaka	—	65
I — meeschu = putrainiu' — — —	2	—	I — ofselfes	—	75
I — ausu	—	80	I — sweesta	2	50
I — kweeschu = miltu	4	—	I muzza silku, preeschu muzza — —	7	50
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	2	40	I — — wihlŝchnu muzza — —	8	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	1	70	I — farkanas sahlis	7	—
I — firnu	1	70	I — rupjas leddainas sahlis — —	6	—
I — linnu = sehlŝas	3	—	I — rupjas baltas sahlis — —	4	75
I — kannedu = sehlŝas	1	50	I — snalkas sahlis	4	25
I — kinmenu	5	—			

W r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas-rahts N. Weitler.
No. 393.